

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:
 Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr
 Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:
 4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árbejegyzés adatik.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, KÖNYÖK-ÚTCA. 121 SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA. 186.

Bélyegdíj minden beutazásért 30 kr.

Előfizetni az év folytatán minden hónap elején lehet.

Kecskemét, szept. 12.

Az Irók és Művészek Társasága nyílt felhívást intézett a hazai kaszinók és olvasókörök elnökségeihez.

A mily korszerű, ép oly tapintatos módon van tartva e felhívás.

Arról van szó, hogy a hazai kaszinók és olvasókörök felvirágkoztatásánál a magyar irodalom is pártfogást, lendületet nyerjen.

Számokban beszél az Irók és Művészek Társasága, s jól tudjuk, hogy napjainkban a számok nagy szerepet játszanak; mert ime, nem fölösleges tudni, hogy mintegy kétezer társas egylet közül alig ötszázának van könyvtára.

Oly jelenség, mely gőzerővel haladó korunkban és más irányban való bámulatos előmenetelünkkel szemben óriási visszaesésről tesz tanúságot.

Mi tehát a kaszinók hivatása kezdetben, midőn nagy Széchenyink azokat megteremté?

Hogy a nemzeti műveltséget terjeszték; hogy számba véve a közmívelődés, a társas élet tényezőit, nemzeti létünknek hathatós támaszai, szilárd oszlopai legyenek.

S kérjük, melyik kaszinóról mondhatni el ezt ma?

Elhiszszük, hogy mint mindenben, úgy itt is találkozunk kivételek és kétségbe ejtő volna, ha nem volnának áldozatkész, minden magyar irodalmi terméket éber figyelemmel kísérő kaszinók. Hanem tény, hogy a kaszinók, különösen a kisebb, elszigetelt vidéki városok kaszinói mai napság már, — tisztelet a kivételeknek, — valódi kártyabarlangok, hol napestig mulatnak nem annyira könyvek és újságok mellett, mint inkább pénzt és időt fecsérelve ama bizonyos asztalok körül, hol az egyik fél ebil szerzett vagyonban gyarapodik, a másik ellenben családját, egész vagyoni és erkölcsi hitelét önkre tevő veszteségekben emésztí magát.

Ilyenek a mai kaszinók nem egy városban.

S vajon ilyenekre gondolt Széchenyi, midőn azokat megalapítá?

Tény, hogy az eszmecserének, a nemesebb vitának ott nagyon szűk a talaja; az emberek az úgynevezett kaszinókban mást keresnek és egyebet találnak fel, mint a mit tulajdonképp ott gyakorolniuk kellene. S mindezek betetőzése gyanánt, legelszomorítóbb az, hogy a kaszinói könyvtárak, bármily csekély számúak legyenek is, nem komoly műveket, hanem férczelményeket, a legszejtésebb francia rémregények, érzékizgató elbeszélések, erkölcsöt és illemet sértő irányművek fordításait tartalmazzák, oly dolgokat szóval, melyeket Franciaországban egy úri társaságban sem említnek fel. ellenkezőleg gyűlölnék; hanem melyek arra vannak szánva, hogy a külföldet mulattassák s legfőkébb az utazó publikumnak szolgáltatassanak csalétket.

Jellemző, hogy e selejtes irodalom nálunk buzgó fordítókra, készséges kiadókra talál, holott az igazi remekművek fordításai az akadémia és egyes buzgó Meczenások áldozatkészségével láthatnak napvilágot.

S ime a hibák hibája.

Mert helyesen jegyzi meg az Irók és Művészek Társaságának felhívása, a mélyen itt veszi kezdetét, itt nyeri folytatását; hisz tudjuk, hogy nálunk, ahol mindenre inkább áldoznak mint könyvekre s ahol gyakran tíz családra jut egy könyv vagy hírlap, a kaszinók könyvtárából táplálkozik a vidék, s azokból nyeri műveltségét a nővilág.

Már pedig az ily műveltségtől mentse az Isten.

A napjainkban tapasztalható erkölcsi bomlottóság, társadalmi félszegség, léhaság innen veszi származását.

Hány kiváló magyar műnek vagy idegen remekmű fordításának kell ily módon háttérbe szorítnia oly férczel-

mények mögött, melyeket minden könyvtárból ki kellene dobni.

Szintén megfoghatatlan, hogy nálunk legnagyobb előszeretettel az ily műveket veszik elő, mintha készakarva kerültenék minden komolyabb olvasmányt és a könyvet tisztán oly eszköznek néznék, mely mindenre inkább alkalmas mint nemes gyönyörködtetésre és az erkölcsi fogalmak tisztázására. Igen, mert két hosszú évtized óta nagyobbára erkölcsrontó könyvekből meríti szellemi éledeletét a magyar közönség tekintélyes része — a kaszinók révén.

Mennyi elvesztett drága idő, mily veszteség a magyar irodalom terén.

Már pedig: nyelvében él a nemzet, s ellenkezőleg, az erkölcsi romlottság a leghatalmasabb országot is a hanyatlás lejtőjére kergeti.

Okuljunk a felhívásból, mert aranyigazságokat tartalmaz.

Hogy is menjünk?

E hol van ni! Nyakunkon a kaszárnyáadás és az ettől elválaszthatatlan ünnepléskedés, bankett, idegen forgalom és — bizony ha körültekintünk magunk körül, méltán vetjük fel a kérdést, hogy: de hát hogy is menjünk! Bizony szomorú állapot, de tény, hogy a mit elegendig, míg az ünneplésesség szinhez nem városunk volt, egy rakás pironkodással ugyan, de mégis csak valahogy ki tudunk közelelni, most már alighanem mint betöltetlen hézag fog maradni a kaszárnyáadás történetének megírja előtt.

Jól emlékszünk még, hogy a trónörökös házassága alkalmából az ország fővárosában az egész ország részvételével rendezett ünnepekre, töltök ahoz képest válogattak a deputatusokat, a mint valakinek volt, vagy nem volt tisztességes ünneplő ruhája. És még így is a kecskeméti deputatusok voltak a legokosabbak, mert abban a melegben nem hordozták a magyar ruha kiegészítő díszét — a mentét. Mi el is hiszszük, hogy nem is volt rá szükségük, elég melegik lehetett a pironkodástól is, hogy csak ők és egyedül csak ők jelentek meg olyan dísztellenül, olyan félig öltözötten, hogy a ruhának egyrészt — az a különben okosan kifundált menség tette ki, hogy ilyen nagy melegben nem érdemes az ember-

nek azt a nehéz, prémes és bizonytalan aranytal, ezüsttel és drágakövel dúsan terhelt mentét hordozni.

No jól van! Azok, a kik oda elmentek, bizonytalan nem csekély áldozatot hoztak már az által is, hogy az ünneplő öltözetnek néhány legszükségesebb darabját elkészítették, mikor olyan jól tudjuk, hogy itt minálunk ninesen alkalmak még csak arra sem, hogy néha-néha kiszélesztessék; mert mi abban bevélykedünk, hogy a legünneplésesebb alkalomkor sem fordítunk a ruházatra elég gondot. Bajos is; mert ha csak egy ember tenné, könnyen neveltségessé válhatnék, minden esetre a szólás, szapulás épen nem háládatlan tárgya lenne és bizonytalan kirírna a többi közül, mint akár csak a kecskemétiak, a királyi asztal más vendégei közül.

Egyesek dolgozók, még kevésbé a ruhához nines és nem is lehet zavunk, de tartózkodás nélkül rosszulunk kell, hogy a tisztviselői kar, nem mérve tekintélyének is rovására, a helyett, hogy jó példával menne elől, épen az ellenkezőjét teszi. Pedig ha — a mint hivatalos állású járó kötelessége is volna — példát adna, hogy ünnepi alkalomkor, komoly és fontos tanácskozásaira ünnepi ruhát öltene, e jó példa bizonytalan követőkre fogna találni.

Sokszor mehostráncokoztunk már a tisztviselői kar ünnepi kivonulásán, egy-egy temetésen vagy más alkalommal, látva a ruházat sokféleségét, a melyről mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy egymáshoz távolról is hasonlítana, — no meg azt nem, hogy egyik szék lenne mint a másik. Pedig a ruházatban való pongyolaság sok tekintetben egyéb pongyolaságot is von maga után.

Törvényhatósági bizottsági gyűléseinkben, a hol a tisztviselőnek hivatalos állásuk iránt az ott végzett fontos és komoly teendőik iránt és maga a testület iránt való köteles tiszteletből, ünnepi ruhában, ünnepi arccal és ünnepi gondolkodással kellene megjelenni, épen az ellenkezőt látjuk. Mit szóljunk meg a tanácsülésekről, az iskolások ülésekről stb., a hol a külső megjelenés pongyolasága még kirívóbb, a hol a külső megjelenés ünneplésességét a hosszú-szárú pipával — (talán kard helyett?) emeljük s — talán az önkéntelen érzett szégyen miatt — bodor dohánnyal fedjük meg.

Pedig ha magunk meg nem tiszteljük magunkat, állásunkat és ennek fontosságát, komolyságát, mikép kívánhatjuk azt másoktól?

Ennél a kérdésnél pedig a ruhának

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Magyar Judith.

(Kép a magyar szabadságharc idejéből.)
 (Eredeti tárcza; a „Kecskeméti Lapok”-nak írta: Ogonovszky Ferenc.)

A zsidónak megvolt a maguk Judithjok, ki levágta Holofernesnek a fejét. Meg nekünk is a magunkféle magyar kiadásban. Csak-hogy a miénk vezetéknevén Galambnak, keresztnevén meg Marisnak hitták. Ez is elvette egy bizonyos Pupunak a fejét, ki afféle néptrübeféle volt azokban a szomorú napokban . . . Néptrübeféle neveztek pedig magukat — római mintára — 1848-49-ben mindazok, kik Erdélyben a magyarok s illetve a birtok s minden ellen mi nem volt rumány, a föllázított román testvéreket vezették.

Kérjük meg őket miért?
 Okadatolt felelettel adós marad valamennyi.

Keservebb napokat aligha látott valaha a bérces kis Erdély, mint minők az 1848-iki nyári és őszi és a 1849-iki tavaszi napok voltak. Az aranyvizek legszebb helyeisei, ezel között a gyön-örü fekvésű és akkor gyönyörűen épült Zalatna városa is a lázongó vad mezők martaléka lón. E kies városkáról, pusztulása után, a szó szoros értelmében el lehetett mondani, hogy belőle kö-kövön nem maradt. Ha arra tévednél

kedves olvasóm, meg fogsz győződni még ma is szavam szomorú igazságáról.

A borzasztó napok óta újra épült alacsony házsorok között számtalan rom, ezek között a református templom is, nyíltan hirdetik a vandalizmust, mely Zalatnát tölperzelte.

A szegény Zalatnától egy órányira fekszik Preszaka nevű oláh falu.

Rettenetes emlékü hely!

Ha össze nem függne az elbeszélésekkel — nem szagatnám föl a sebeket, melyeket e névnek pusztá elitéese is, ép oly sajnókká tesz ma, mint mikor azok ütettek . . .

Hatszáz és egynebány zalatnai magyar alussza ott, az Ompoly csendes partjai mellett — örök álmát . . . A vad fanatizmusnak áldozatai lónek valamennyien — talán négynek kivételével. Embertelen módon, az emberi méltóság levételközeisével — henyákként kaszabolták le itt, nem-és korrólonság nélkül a Janku Ábrahám és társai hírhedt hordái — az ép említtet szerencsétleneket.

A zalatnai magyarok ugyanis, annak hallatára, hogy az oláhok közelednek, fegyvert ragadtak. De mit ért itt az elszántság? Csak a között volt választásuk, hogy a thermopyei hősök példájára meghaljanak, vagy hogy magukat megadják s így szabadokká legyenek. Az utóbbit választák, elég rosszul; mert a perfd oláh nem tartotta meg szavát.

beszállítják őket a gyulafehérvári várba. Aztán el is szállították őket Preszakára s onnan a másvilágra.

Ejféltájban érkeztek meg Preszakára. Az ég borzasztóan ki volt világítva.

E világitás Zalatna pusztulását jelentette . . .

Ejféltől 1/2 órákor kezdődött meg a védtelen áldozatok lemészárlása.

Nők jagatása, férfiak átkozódása, gyermekek sivitása vegyült a kedves fráterek gúnykacajába, mely mellett ördögi munkájukat végezték.

De minek fessem tovább? — Tollam megtagadja a szolgálatot . . . vessünk fátyolt e szörnyettre!

Vándor! ha Gyulafehérvárról Zalatnára utazol, állj meg Preszakánál egy percze — vess egy követ azon nagy sírra, mely ott domborul az Ompoly balpartján, s mely a hatszáz és egynebányának hült tetemeit fűdi.

A helyet nagy vörös fakereszt jelzi . . . A kegyelet még nem ért rá emlékkövet állítani . . .

Említettük, hogy vagy négyen menekültek meg a boldogtalan zalatnaiak közül. Ezek között volt Galamb Maris is, kit atyjának volt szolgálja — ki most a híres mőcsereg vitézeként szerepelt a preszakai mészárlásnál — csupa jószívűségből az Ompolyba dobtát a vagy három ölnyi magas partról.

Szegény Maris az éj sötétében valahogy kivánszorgott a túlsó partja s tükönbokron át szerencsésen elérkezett reggelre Gyula-

fehérvárra . . . Azon melegen beszélte el a városi nemzetőröknek az éj borzalma . . . Más hír is érkezett, az t. i., hogy a rumunok Gyulafehérvár felé közelednek. Estefelé csakugyan eleptek a város fölötti magaslatokat. Aztán opincsaikban csoszogva, a város nyugati kijárata felé hömpölyögtek. Mint sákasereg lepték el a tért mintegy 1500 lépésnyire a kijárat előtt, hol vagy 300 elszánt, tüzelésre kész nemzetőr foglalt állást . . .

Itt a rumun szabadsághősök vitézségüknek fényes jelet adták. A nemzetőrök háromszori sortüzére hanyatholok rohantak vissza, halottjaikat és sebesülteiket magukkal hurcolván. Csak egy sebesültük maradt vissza s ez a nemzetőrök kezébe került. A város másik részét fölgynitották ugyan s ott néhány védtelen polgárt is agyonütöttek, de Gyulafehérvárnak tőlük bizony nyugta volt ezentúl.

A nemzetőrök haditanasot tartottak. A sebesült kikérdeztek a fráterek további terveit felől. Ez mindent megmondott a mit tudott. Többi között azt is, hogy Pupu vagy 3000 emberrel a hegvek között van Metesd körül s föladata az Ompoly s Maros mellékein még ép úri kastélyok fölprésdálása. Pupu valóságos emberszörnyeteg hírében állott. Ki merte volna neki átjárni?

Ekkor előállott Galamb Maris.
 — Én leszek az, ki e vadállatnak fejét veszem — szöli a bátor leány.
 Mindenki bámulva nézett Marisra.
 — Hova gondolsz gyermekem? — szöli

fontos szerep jut, nem hiában mondja a példabeszéd, hogy a ruha tisztesség! Lám, hogy a példát közvetlen közelünkől vegyük, a dalárda megteszi, hogy nyilvános felépítésre felhúzza az egyenruhát, a magyar ruhát az országos dalnépben is feltűnt vehet. Bizonyosan helyesen tette és helyesen teszi. A dalárda tagjainak egyrésze pedig szegény ember, a kire névze meg az is fontos kérdés, hogy miként áldozzon efele nem jövedelmező valáimre: de azért mégis belátják annak helyességét és szükségességét, és megtették. — Jól tették.

A tisztviselői kar is jól tenni, ha ünneplő ruhát — természetesen magyar ruhát — csináltatna és azt kellő időben viselné is. Nem ütözik az egyéb nehézség, csak az akaratihányba. Nem kell annak tulságos drágának lenni, (a dalárdistáké mind összevéssza 42—45 frtba került) mert az egyformaság is nagyban emeli a dísz; sőt — mint egyenruhánál — némi különbséget is lehet tenni, hogy a kisebb javadalmazású tisztviselőké kevesebbe kerüljön.

Felhívjuk a tisztviselőket, hogy a dolgot vegyék fontolóra s ha csak tizen-húszan is kezdjék meg; a jó példa majd követőkre talál; jövőre pedig egyenesen kötelezővé kellene tenni, hiszen annak a hat évre választott tisztviselőnek lehetne évenként körülbelül 30 frtot adni a hivatali állás külső díszének emelésére. — De kellene is. 3.

Közegészségügyünk.

— A Felfalvas Társaság március 16-iki estélyén felfalvas Dr. Csabay Géza. —

(Folytatás és vége.)

A bacteriumok a beteg testből a levegőbe, fehéreneműbe, bútorokba, ruházatba s a lakás minden zugába jutva nem pusztulnak el azonnal s így meg kell őket semmisíteni, nehogy mást is fertőzhessenek. Elérjük ezt a szoba szellőztetéssel, chlormeszes mézzel szisztereléssel, a padló chlormeszes vízzel kiszorolással. A bútorokat 1/10-es szublimátoldattal mosatjuk le; a telernevezett forró vizet kifőztetjük, a ruházatot sűrűkamrák vagy kemencék forró levegőjében tartatjuk 10—15 perczig, szóval mindent, a mi a beteg környezetében volt, különféle desiniciálnak vetjük alá. Városokban a nép egészségének biztosítása végett az előjárás fertőtlenítő embereket alkalmaz; a különféle ruha- és ágyneműek fertőtlenítésére, melyek különben nehezen vihethők ki, fertőtlenítő telepeket építenek, az ilyenek akként vannak készítve, hogy egyik felől berakják a fertőtlenítendő tárgyakat, míg a másik oldalról elvihetik azokat s így a már fertőtlenített tárgyak, a még fertőzőkkel nem érintkezhetnek.

Ezekben tárgyalatom röviden azon intézkedéseket, melyeket a közegészségügy a fertőző bántalmak ellenében kifejt. Ezen intézkedések kivül egyik fertőző bántalomtól még más és ezeknél sokkal kevesebb fáradságra és költségbe kerül eljárás által meg tudjuk védeni az emberiséget. Ezen művel a védőtlan himlő ellenében.

Tapasztaltatott az több fertőző betegségnél, hogy a fertőzés egyszerű átsevevése megöli a hajlamot hasonló megbetegedésre, sőt az is tapasztaltatott, hogy ha enyhébb hatást előidéző alakban vezettetik át valakire a fertőző hatány, az mentességét idéz elő súlyosabb alakú ugyanazon fertőző bántalom irányában is.

A himlőanyag szándékos átvitelét egészségesekre oly célból, hogy azokban könnyebb himlő alakot idézzünk elő, Chinában, Indiában és a kaukázusi országokban már régóta gyakorolták s azáltal érték el, hogy himlő-sókorulálval hozták érintkezésbe az illetőket. A múlt század elején akadt egy ember Angliában, ki gyermekeit valódi emberhimlő ragályi anyagával oltotta be s ezáltal példát adott a himlőoltás behozatalára s daczára ezen intenzív fertőző anyagnak, nem minden oltás volt sikeres, 5% nem kapott himlőt, míg a többiek három—négy nap múlva heves láz kíséretében himlőt kaptak, mely azonban kevés hólyágképződés mellett csakhamar gyógyult, több esetben azonban halált is vont maga után.

Jenner Vilmos szüetén angol orvos azon nagyfontosságú tapasztalatot tette, hogy csakhamar győzött, több esetben azonban halált is vont maga után. Jenner Vilmos szüetén angol orvos azon nagyfontosságú tapasztalatot tette, hogy csakhamar győzött, több esetben azonban halált is vont maga után. Jenner Vilmos szüetén angol orvos azon nagyfontosságú tapasztalatot tette, hogy csakhamar győzött, több esetben azonban halált is vont maga után.

Jennernek ezen tapasztalata gyorsan a világba terjedt s mainap is ekként történi védekezésünk a himlő ellenében, mely minden civilizált államban már törvény által is köteleztetik, s hogy mennyi haszna van ennek s hogy általa mennyi élet mentetik meg évenként, erre legauthenticusabban felel a statisztika. Így például Londonban 1881-ben tíz évnél fiatalabb 10,000 beoltott gyermekre esett 1 és fél halálozás, míg ugyanennyi s ugyanily korú, de be nem oltott gyermekre 142 halálozás esett, tehát a be nem oltottak közt százszorosa nagyobb volt a halálozás, mint a beoltottak között.

A himlőoltás védő hatása azonban évről-évre csökkenik s tapasztaltatott, hogy 8—10 esztendeig kihát, azontúl csak kis mérvben védelmezi az embert himlő ellenében, úgy hogy újra oltást kell végeznünk, minek ismét épen úgy megvan a védő hatása és használja, mint az első oltásnak, sőt célszerűen cselekszünk, ha egy harmadszor oltást is végezzünk, mivel több tapasztalat szól a mellett, hogy 30-ik életéven felül is megtámadja az embert a himlő.

A védőhimlő oltásnak említett sikeres eredményei, a többi fertőző bántalmak beoltására vonatkozó kísérletezésekre ösztönözik a körbúvárokat. Ezek valamennyien a fertőző hatányt igyekeznek enyhébb alakba változtatni, melylyel eszközlött oltások azután megszüntetnek az egyéni hajlamot az illető fert. bántalom ellenében, a nélkül, hogy az egészség ezen beoltási művellet következtében valami csorbát szenvedne.

Adakt is már orvos Ferran tudor személyében, ki a fertőző bántalmak leghatalmasbikát a cholérát is beoltotta emberekbe ilyen gyengített ragályanyaggal, azonban kísérletezései a mellett, hogy nagy lelkiismeretlenségű árukat el, nem bizonyultak be idősekknek sem.

Koch sokkal helyesebben cselekszik, ő állatokon kísérletezik és sikerült is már neki cholérától mentesíteni csirkéket, a mely szolt Pupu vigyorgó arcezal. — Feleségem néz, mert szeretlek, vagy ha nem — hát —

— Hallgass, hallgass! Hát idejöttem volna-e én ha nem szeretnélek? Tehetek-e én arról, hogy szülőim ellenestek a mi összeköttetésünket?

— No így látod ezt már szeretem hallani. Majd meglásd, Pupu nem is lesz oly rossz férj... Hanem apának Isten legyen irgalmas! úgy hiszem, még az éjjel kérekerül. Embereim parancsot kaptak öt élve vagy halva elhozni. A halált ugyancsak megérdemli, mert sokat sanyargatta népeimet.

Szegény Marisnak borsódzott a háta ezek hallatára, de nem utáta. Aztán övét biztonságban lenni hitte. Edes atyja tisztartó volt a b... i uradalomban.

Pupu azért mondja, hogy népe sokat szenvedett Mariska atyjától, mert ő bizony megkövetelte az úri munka teljesítését, a restséget meg épen nem tűrte.

Pupu egyike volt azoknak, kik a munkának halálos elleneségei

csirkékben a cholérát ő maga okozza egy bizonyos bacteriumfaj beoltásával, a mely beoltásnak csirkéknek mindig choleraütetnek közötti halál az eredménye: ezen csirkék choléráját okozó bacteriumokat sikerült neki annyira meggyengíteni, hogy ezekkel beoltva a csirkéket, csak gyenge gyomor és bélhurátot idéz elő azoknál, de ezáltal mentesse teszi azokat, az erősebb hatányú cholera-bacteriumok ellenében is, mert ily védő oltás után beoltva azokat az erős hatányú cholera-bacteriumokkal nem pusztulnak el.

Az eddig tárgyalt egészségügyi intézkedések legnagyobb részben csak a heveny fertőző bántalmak ellenében alkalmazhatók, azaz azon fertőző bántalmak ellenében, melyek az embert a nélkül is fertőzik, hogy közvetlenül érintkezne velök, tehát a melyeknek bacteriumaik a levegő közvetítésével is fertőzhetnek. Van azonban számos fertőző bántalom, mely az embert csak akkor támadja meg, ha az a beteggel közvetlenül érintkezik, vagy ha ennek körös váladéka jut valamely embernek, hasonló megbetegedésre hajlamosított testre.

Ilyen fertőző betegség például az egyiptomi szembetegség vagy szemesés köthártyalob, vagy még ismertebb nevén jelezve trachoma.

Ez egy olyan szemgyulladás, mely a szem héját dagadta, a szem fehéret véresé teszi, a szemet könnybe és gennyedésbe borítja és sok esetben meg is vakítja.

Ezen gennyedés ha egészséges szembe jut, akár közvetlen érintkezés útján, például csókolódzásnál, akár törülköző vagy egyéb tárgy közvetítésével fertőzést, trachomát idéz elő.

De nemcsak trachomás szemek, hanem a test egyéb szerveinek, illetőleg nyálkahártyáinak gennyes váladéka is fertőzheti az ember szemét trachomában, s épen ezen sok fertőzés-forrás magyarázza meg azt, hogy a trachoma járvány alakjában is felléphet.

Ezen trachoma-járvány alkalmával kétféle intézkedés teendő, első a trachomás szemeknek szigorú, ha kell karhatalommal gyogykezelése.

A másodikik és a trachoma-járvány csökkentésére elengedhetlen követelmény a nagy közönség felvilágosítása a betegség kóréredekete és lényege felől.

Vannak fertőző bántalmak, melyek ilyen közvetlen érintkezés általi fertőző anyagát az oktanál átlátok szolgáltatják, ilyen fertőző bántalom például a víziszony vagy vesztesség.

Ezt csak az kaphatja meg, kit vesztett kutya, macska vagy farkas megarap s pedig úgy, hogy annak ragályzó nyála az ejtett sebbel érintkezik.

A vesztesség elleni közegészségügyi intézkedésünk többféle, először a kutyák kevesítését céllozza s ezt eléri a luxus kutyák megadóztatásával; hogy mekkora hatással van ez a kutyák számának csökkentésére vagy növekedésére, szóljon a statisztika. A badeni nagyhercegségben 1832 ben 3 forintnyi adó mellett volt 26,000 kutya; az adónak 1 frt 30 krra történt leállítására után az ebeik száma rövid idő alatt 45,000-re növekedett s csak 4 forintnyi adónál szállott le ismét 26,000-re.

Nagyobb városokban a kutyák szájkorszállal ellátást sürgeti a közegészségügy, ezáltal megakadályoztatik a kutyáknak egymás közti marakodása s így a vesztesség

anyagának terjedése; de az emberek marás általi sérteie is elháríthatnak.

A vesztesség lényegével a köznép még nincs eléggé tájékozva, s nem ártana már az iskolás gyermeknek tanítani az ebből korai jeleit, melyek ismerete folytán korán meg lehetne semmisíteni az illető állatokat, mielőtt azoknak marási hajlamuk jelentkezne.

Hogy vesztette-e valamely kutya, azt saját gazdája veheti leghamarabb észre, mert az ismeri legjobban a kutya természetét. A veszni készülő kutya természeté megváltozik, az előbb komor kedélyű kutya barátságossá, míg a virgoncz, fúrge kutya mogorvává lesz, félre húzódik, könnyen megijed és összeressen, sokat iszik, és mindent, követ, szalmát, fát összevéssza eszik, majd pedig mindent, még kedvencez ételeit is elutasítja magától.

Egy későbbi stadiumban a kutya hangja feltűnően megváltozik, rekedt lesz. A kutya indulatossá lesz, marásühi fogja el s mindent, mi útjába akad s öt ingerli, még s néha vonit s panaszos hangokat hallat, a vizet szomjazza, de le nem nyelheti a bázsingjában lévő göres miatt, mely nyelési tehetetlenségéből, mit a nép aképen magyaráz, hogy iszonyodik a víztől, nyerte népies víziszony nevét is.

Ha egyszer már valakit a kutya megarapott, tanácsos a sebet mindenkor kiregétni tüzes vassal vagy valamely mással, mert nem tudjuk, hogy nem volt-e a kutya vesztett. Ha pedig tudjuk biztosan, hogy az vesztett volt, a kiégetésen kívül Pasteurizálhatunk magunkat, mely művellet által, hogy megmentetik az ember a vesztéstől, a mindinkább bebizonyuló dolgok közt tartozik.

Ezekben volt szerencsém röviden elsorolhatni a közegészségügyi intézkedéseket a fertőző bántalmak ellenében.

Statisztikai adatok bizonyítják legjobban, hogy az összes halálozások fele fertőző betegségek által okozatik s számtalan ember tesznek ezek egész életére nyomorulttá, ezáltal pedig, valamint a feles számú ételadózat következtében, a mily mérvben fajunk száparodása hátráltatik, ugyanannak gazdagsága is csökkenik, mert sok productiv munkacsoerő vesz el e célból halálan gondol minden müvel ember a közegészségügyre s azt szivesen is segíti elő, mert az a mellett, hogy hazafiás célokért küzd, a nemzetgazdaság ügyének is tesz kimondhatatlan szolgálásokat.

Az „állítólagos“ gyujtogatások.

A múlt hó végén és e hó elején városunk szokatlanul gyakran előfordult tüzesetek folytán azon hir terjedt el s ment át — valamely „megbízható tudóstól“ átján — az országos lapokba is, hogy Kecskeméti gyujtogatók keze miködik; sőt akadt húsz törvényhatósági bizottsági tag is, kik, miután a tüzések — mint a gyujtó csóvák állítólagos föltalázása bizonyítja — kétséget kizárólag gyujtogatások idéztek elő, s mintán a városi előjáróság azok ellen tudomásuk szerint nem tett intézkedést, a törvényhatósági bizottságnak rendkívüli közgyűlésre összehívása végett

a nemzetőrök parancsnoka Fogarasy — gyöngye vagy te ilyen munkának kivételre.

— Bizzák azt réam, Isten segélyével majd elvégezem én e munkát! Hanem ha visszajövök, én is nemzetőr leszek ám! S most Isten önökkel! Megyek, sietnem kell, itt nincs vesztési való idő. Ki tudja, mit nem fog e szörny elkövetni — ha megkéssem.

Azzal egyet fordult a sarkán és a jelenlévők legnagyobb bámulatára tavallant. A hegyc közű érkezvén, mint könnyű zerge ugrált sziklán s hegyi patokán át s késő este föléle a Pupu vízeit.

Lándzsáik keresztbe rakva...

Ok a földön elterülve, részéből tüzet rakva — momaligájukat főfők. Némelyek pipázta, mások élénken beszélgettek, mások meg szomorú jelentésű dalakat dúdoltak.

Maris nem sokáig gondolkozott. Oda lépett a legközelebbi csoporthoz s a legtisztább oláhssággal a domnu tribun után kérdőzködött.

— Mit akarsz te a tribununkkal — kérdezik mindenfelől a leányt.

— Fontos beszélőimálom van vele.

— Jer hát, odavezetünk.

Körülfigták Marist s a Pupu sátorába vezették.

Ez elbámult a mint a leányt meglátta.

— Mit csinálz te itt Marist? Kerestelek én téged otthon, de nem találalak. Bárcsak apádra akadhadtam volna, de megszállt a vén gonosz. No, de sebj! Majd kérekerül ő még... Hát mondj galambom, még mindig nem állhatsz? most már hatalmamban vagy, hisz magad jelentéztél —

— Hogy van az Maris, hogy te most oly helyeken jársz, hol csak a halál árta? — kérde Pupu tovább a leányt. — Hát nem tudod, hogy forr a világ? nem tudod, hogy a népek s ezek közt tajunk is fölébredt hosszú álomból? Jaj, elnyomóinknak! egytől-egyik ki fogjuk őket irtani!

— Tudom, tudom — szolt Maris szomorúan. — Én már 2 hónap óta nem vagyok honn. Zalathánud voltam rokonaimnál. — Itt elbeszélte a Preszakán átélteket s csodálatos megemerkülését.

Pupu magához akarta vonni a leányt — de ez parancsoló hangon szolt: —

— Nem szabad, míg nöl nem leszek, addig felém ne közeledjél!

Csodálatos, de igaz, hogy a legvadabb természetek is megszelídülnek néha a gyöngye nélkül intésére.

Pupu is meghunyászkodott.

— Jól van, engedelmeskedem, de holnap megesküszünk. S most aludni fogunk, mert holnap nagy munka vár réam. Maris te nyugodjál ott — ahol jónak látod.

Pupu a sok itallól egészen mámorosan veté magát oda és csakhamar mélyen aludt.

A táborban mély esend. Minden, de minden, még az örök is alsznak. A hold magasan jár s halvány fényét Pupunak telt képére veti.

Maris ébren volt... imádkozott...

Aztán lassan Pupu nyughelye felé közeledett. Levette az izmos kardot, mely egy fán függött. Két kezével alig bírta emelni. Hatalmasan hozzászólt a Pupu nyaká-

hoz. A fej legurult a földre, a vér magasra szökött s egészen megtöltte a Maris ruháját...

Pupunak ugyan nem volt ideje hangot vagy jelt adni magáról.

A környék meg volt mentve ez emberi szörnyetegtől.

Maris minden tagjában reszkette — ki-onst a sátorból s az alvó örök mellett elshuhanya — szerencsésen kijött egy gyalog-ösvényre. Ugy a mint jött, tuskön-bokron át, vérről borítva, érkezett meg Gyulafehérvárra a nemzetőrök közé s jelenté, hogy Pupunak fejét vette.

Mialatt beszélt, lóhalálában jött egy ember, ki elmondta, hogy az éjjel az öreg Galamb tisztartó nevével és fával B... ken legyilkolták az oláhok.

Galamb Maris szívéhez kapott s eszméletlenül rogyott össze. Mire magához tért — örült volt.

— Megyek — mondá — megyek, szülőimet s bátyámat keresni!

Néhány nap múlva a Marosból fogták ki holtestét...

Szegény Galamb Maris száz meg száz embernek mentette meg életét és vagyonát, csak övét nem bírta megmenteni...

Galamb Maris ugyanazt cselekedte, mit annak idejében Zudith.

Füres biz a, hogy a vesztesség, a szendég képmásai, a nők is vérengzőkké válhatnak.

Judith fölött itelt a krónika. Láttuk Galamb Maris tetének indító okait, itélünk mi is hallgatagon s kérjük a népek atyját, örízze meg szép hazánkat hasonló borzalmas napok ismétlődésétől!

nyújtottak be — f. hó 13-án — kérvényt a polgármesterhez, ki ezt illetékes elintézés végett — tüzetes jelentés kapesán — a főispánhoz fölterjesztette.

Hogy a könnyelműen terjesztett rémhírekkel szemben lakosságunkat megnyugtassuk, szükségesnek látjuk e dolgok miben léteiről teljesen megbízható értesülés alapján részletes tudósítást adni.

A múlt hó 27-től f. hó 11-ig 9 tüzeset fordult elő városunkban; ezek közül egy nádas tetőn kigyúlt tűz — mielőtt kárt okozott volna — azonnal elnyomtatott; — egy boltban keletkezett tűz — mintegy 20 ft kár okozása után — eloltva lett; — négy laképületnek nádas, továbbá egy laképületnek s egy magtár- és istálló-épületnek cseréppel fődött tetőzete egészen legett, az épületek belseje azonban sértetlenül maradt; végül egy szobátűz a tüzoltók segélyének igénybevétele nélkül a háziak által nagyobb baj nélkül eloltatott.

A leégett épületek biztosítva voltak, s a tulajdonosok káraitak összesen 3387 ft 10 kr-ra számították föl.

A tűz színhelyén mindenkor késedelem nélkül megjelent városi tüzoltók a veszedelmel localizálni s tovább terjedését nagy erőfeszítés nélkül rövid idő alatt meggátolni képesek voltak.

Es azért esetre lelkiismeretesen megtartott hiv. vizsgálat eredménye szerint a tüvész oka két esetben vizsgálatlanság, 3 esetben valószínűleg a kémények hiányos állapota volt, 4 esetben a tűz keletkezésének okát kiparancsolni nem lehetett; azonban legkisebb nyoma, jelensége annak, mintha a tüzesetek bármelyikét gyújtogatás idézte volna elő, nem fődözött föl, s „a gyújtó esővák állítólagos föltalálása” gondos kutatás dacára sem sikerült.

Ily körülmények közt a városi tanács, melynek figyelmét a tüzesetek szokatlanul gyakori volta nem kerülte el, s mely f. hó 12-iki ülésében ez ügygel behatóan foglalkozott, azon okból, mert a hivatalos vizsgálat a gyújtogatás gyanúját legtávolabbról is meg nem erősíté, rendkívüli intézkedéseknek sem szükségét, sem elcsészülést volt nem látta. Hanem, mert a tüzesetek részint bizonyosan, részint valószínűleg gondatlan-ságból eredtek, még ugyanaz napon háziról házra járó rendőri közegek által a lakosságot a tüzzel bánás körül nagyobb óvatosságra intette, s minden háza udvarán vízzel telt kádaknak, hordóknak kéznél tartását elrendelte.

Az első tüzesetek óta a tüzoltók s a számukra szükséges fogatok készenlétben állnak; a tüzoltó gépek és szerek teljesen használható állapotban tartatnak, a bennük támadó hibák és hiányok azonnal megigazítottatnak és pótoltatnak; így a bármely pillanatban megújuló veszedelem kétségletleneket találni nem fog.

Hogy ezek után a városi tanács továbbmenő és ma még teljesen fölösleges rendkívüli intézkedésekkel az alaptalan szóbeszéd- el izgatott lakosságunkat nyugtalanítani nem látta célszerűnek, mi csak helyeselni tudjuk s arról is meg vagyunk győződve, hogy ha a gyújtogatásnak eddig minden ténybeli alapot nélkülöző gyanúja figyelmet érdemlő megerősítést nyerne, előjárásunk tudni fogja — köztudomású utasítás nélkül is — kötelességét.

Végül nem hallgathatjuk el megütközésünket és rosszallásunkat a fölött, hogy némelyek, s közöttük olyonok is, kiknek módjában és tán kötelességében is állana a történetekről alapos tudomást szerezni, lakosságunkat valótlán rémhírekkel izgatni, és városunkat a lapok sensatiós hírvivatában szerepeltetni nem állják.*

* Az igazság érdekében kérjük azon lapírasait, melyek a kecskeméti „gyújtogatásokról” megemlékeztek, közleményük helyreigazítására. Szerk.

Iskolai értesítések szemléje.

VII.

Igazgatói zárjelentés a kecskeméti községi népiskoláról 1886/87-ik tanév. Szerkesztette Páthy Károly igazgató. Kiadta Kecskemét város. E 16+IX. lapra terjedő füzet tartalma szól I. A tanítókról, kiknek kara 49 személyből állt, 36 városi, 13 puszta-

38 férfi, 11 nő. II. A tanítók testületi működése. Ez nyilvánult 7 fölölvasásban és 1 táncmulatság rendezésében, mely az orsz. tanítóit árvaház javára 135 ft 52 krt jövedelmezett, a gyűjtés azon föllül 500 ft. III. Az osztályok; ilyen volt 46, főúostály 27, leányosztály 19. IV. A tankönyvek. V. Órarend és tantárgyak. VI. A tananyag földolgozása. VII. Iskolai épületek, bútorok, tanszerek. Beszerzése ki volt ada 689 ft 31 kr. VIII. Jótékonyaság 100 ft értékű tankönyv és 551 ft 69 kr. értékű ruhamező volt kiosztva. IX. A tankötelek és a tényleg iskolázók kimutatása. Ilyen volt 4042 fű, 3724 leány; járt 2812 fű, 2434 leány, tehát 67.5%. X. A tanítás eredménye; kellően végzett 69.5% a városban, 79.7% a pusztacon. XI. A tanulók mulatságai, kedvezőbb az iskolatáogatás a pusztacon. XII. Összehasonlítás az utóbbi 10 év fejleményeiről, és ez a legérdekesebb részlet. XIII. Óvodák, ezek látogatásának száma havi átlag szerint 77. XIV. Statisztikai táblázatok, száma 9. Gratulálhatunk a városnak és megbízottjainak a népoktatás fejlesztése körül!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Közgyűlés.** Folyó hó 10-én tartott meg a rendes havi közgyűlés, gr. Szapáry István főispán ér. elnöklété alatt. A föbrendbeli választás eredményét a következőkben adjuk. A közegészségügyi bizottságba beválasztott: Vámos Béla jogtanár; az igazoló választmányba: Tóth Ignác ügyvéd és Deák László; az állami segélyezett polg. és elemi leányiskolai felügyelő bizottságba a közgyűlés részéről kinevezésre ajánlottak: Fekete István tanácsnok, Papp Sándor ügyvéd és Liphay Pál. A gazdasági felső népiskola felügyelő bizottságába beválasztottak: id. Széles Kálmán és Balásfalvi Kis Aladár; a közigazgatási bizottságba: Lankó Károly. Vágóhid-felügyelőnek megválasztott: Pitz Albert; imroknak: Szabó József városi papdijas végrehajto.

— **Jönnek a huszárok.** A lovassági laktnya átvételére kiküldött vegyes bizottság megkezdte működését és eddig akadálytalanul haladhatott tovább; nem esk semmi se kifogás alá. A laktnyanak a katasztrófá részére való átadása körül közgyűlésileg utasított tanács a teendő intézkedéseket szintén tervek vette. Október hó 1. napján délelőtti 11 órakor Nagy-Körös felől érkeztek meg huszárijaink. A nagy-körösi-útea végén zöld ágakkal s lobogókkal felszerelt diadalpau lesz felállítva; a nagy-körösi s vásári-nagy-úteák háza szintén fel lesznek lobogtatva. A diszkapunál Hajagos Illés főkapitány úr fogja a lovasságot üdvözölni, honnan a nevezett úteáczon át lovagolnak a kaszárnyához. Itt Lestár Péter polgármester kir. tanácsos úr tart beszédet s a város nevében átadja a laktnyánt rendeltetésének. A legénység ebédet és bort kap; délután 1/3 órakor a tisztikar tiszteletere a kaszinó nagytermében banquetten rendez a városi közönység. A banquetten hivatalosan részt vesznek: a városi tanács s a hatóságok föbb tisztviselői, egyházi előjárók, a kir. hivatalok elnöke és vezetői, a rendező bizottság tagjai, szóval mindazok, kik hivatalos meghívást kapnak.

— **Ft. Illésházy János,** a kegyesrendi társházának egyévtizeden át főnöke, városunk egyik legnépszerűbb alakja és több intéző körnek tevékeny tagja e hó 15-én távozott új munkatere elfoglalása végett Sátoralja-Ujhelyre. Mily szeretettel előjárója volt ez idő folytán rendtartásaink, kiváljott onnan, hogy nemcsak hivatalutóda ft. Arányi Béla úr, hanem az egész rendházi tanácskar s a rendi növendékpapok kikisérték őt a pályaudvarba. Hozzájuk a távozonak több személyes tisztelge és barátja is öszintén csatlakozott. Isten vezérelje őt, és mivel a jövő színdőre látogatást ígért, Isten hozza őt ismét körünkbe!

— **Gyászír.** Öregrenden lévő id. Muraközy Pál polgártársunk f. hó 10-én elhunyt. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: „Id. Muraközy Pálné szül. Szabó Erzsébet úgy a maga, valamint gyermekei: Pál és neje szül. Weichner Irma s gyermekei, — Erzsébet öz. Zsna Sándorné s gyermekei, — Teréz és férje Jenéi László s gyermekei, Lidia és férje Ludvig József, — Sára és férje Tóth László s gyermekei, — Judit és férje Szabó László s gyermekei, — József és neje szül. Gál Erzsébet — és az összes rokonság nevében — megtört szívvel jelenti hűn szeretett férjének, a gondos édes atyának, ipának, nagyatyának és dédapának, id. Muraközy Pálnak folyó hó 10-én d. e. 10 órakor, s boldog házasságának után, életének 73-ik, s hosszú házasságának 50-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 12-én d. u. 4 órakor fognak a hely. hitv. egyház szertartása szerint a felső-temetőben örök nyuga-

lomra tétetni. Kecskemét, 1887. évi szeptember hó 10-én. Béke hamvaira!”

— **Az Iparegyesület helyiségén** rendezett elárúsitási csarnoknak első nap 147 ft 49 kr., második nap 254 ft 33 kr., harmadik nap 92 ft 10 kr., negyedik nap 260 ft, összesen tehát 778 ft 92 kr. jövedelme volt. Legjobb üzletet csináltak az asztalosok, utánna a bádógosok, kosárkötők; nem lehet panasz az egyetlen szijgyártónak, ki a mellett, hogy értékebb czikket eladta, több tárgyra megrendelést is nyert. A kádármunkák közül csak az apróbbak kettek, mi a szük bortermésre való kilitásnak is lehet jele. A csarnok jelentőségét, emeli, hogy az egyes iparosoknál megrendelt tárgyak összes értéke, meghaladja az elárúsitott tárgyak összes értékét. A közönység részéről különösen a két ünnepon szép számban voltak látogatók s hogy nagyobb nem volt az elárúsitás, az is oka, hogy nem volt kellő választek a készítményekben. Tény tehát, hogy az elárúsitásnak ezen új módja nálunk is minden tekintetben célszerűnek, hasznosnak bizonyult.

— **Ij. Baqi László** tiszteletbeli főjegyzőt és családját kemény csapás érte, a mennyiben Endre nevű másfél éves fiacskáját rövid betegség után f. h. 13-ikán a szerető szülők karjai közül kiragadta a halál. Ha van valami, a mi a bántódó szülő sziv fájdalmát enyhíteni képes, legyen az Isten rendelkezésére való megnyugváson kívül az általános részvét, mely a gyászolók felé fordul. A kised hamvait pedig az áldás és béke angyala lebegje körül!

— **Tanítóválasztás.** Folyó hó 18-án a helybeli községi iskolázók pusztai rendes tanítót választ.

— **A helybeli jogakadémia polgársága** a tanév beálltával ismét megkezdte korteskedését a segélyegyleti elnök s tisztviselő választása körül. Mint halljuk, Szeless László IV. éves joghallgató felé fordul a polgárság bizalma s őt szeretnék elnöknek megválasztani.

— **A jogakadémiai tanács** Dr. Horváth Ádám országgyűlési képviselő és jogtanár tanszékét a megjelendő választásig Dr. Fr. Kiss János úrral helyettesítette.

— **Névváltoztatás.** Bleyer Arnold helybeli születési, budapesti joghallgató nevét helygimnáziumi engedéllyel „Balog-ra” változtatta.

— **Hajagos Imre** okleveles mérnököt, lapunk munkatársát s realiskolánknak pár év előtt növendékét a közmunka és közl. miniszterium államépítészeti segédmérnöké nevezte ki.

— **Tánczestély.** A kecskeméti összes iparos ifjúság f. hó 25-én, a Proféta-vendéglő nagytermében, az eperjesi tűzkárosultak javára zártkörű táncvizigalmat rendez. Személyjegy: 80 kr.; családjegy 3 személyre: 2 ft. Gratulálunk a nemesen törekvő ifjúságnak, hogy ezúton is hozzájárul az inségy nyomor enyhítéséhez. E tánczestélyt ajánljuk a n. é. közönység figyelmébe.

— **Égés áldozata.** Virág Ferenc és Szegedi Klára házastársak 1 1/2 éves István fiuk égési sebeinek esett áldozatul. Folyó hó 11-én ugyan az édesanya a konyha földjére helyezte le a kitalált levest, mely körül a kis gyermek addig béczorgott, míg nem a forró levesbe beleesett, minek következtében f. hó 15-én meghalt. Bizony elhagyhatná már közpéunk azt a régi szokást, hogy a földre telepedik le az éveshez; mire való hát akkor az asztal, melyet használunk, az ilyen esetek nem fogának bekövetkezni.

— **Földomlás.** Folyó hó 8-án, Kisasszony napján déltájban, Kovács László 17 éves ó kécsei ácslegényt a kecskeméti határ-szélen támadt, az ott elszörva levő szalmatörök, kukorica-koszorú és gyümölcsállító kosarak közt; a kár 1039 ft-ra becsültetett, az épület a Trieszti biztosító társaságnál 1800 ft értékig volt biztosítva. — Folyó hó 11-én 11 1/2 órakor Kolozsi Imre 7. tized, Mezei-útea, 13. sz. a házánál tetőtűz ütött ki, melyet vészjelzés előtt egy tüzoltó közbenjűttével sikerült eloltni. — Ugyanaz nap délután 5 óra 25 perczkor, özvegy Fodor Antalénak a 8. tized, Magyar-útea, 147. sz. a házánál volt tűz, mely az épület közép részén támadt, s minthogy a padlás üres volt, mikorra a tüzoltóság kivonult, az egész tetőt lángba borulva találták, s így a szomszédos nádas

épületek megmentésén fáradoztak, mi sikerült is. A ház az Adria biztosító intézetnél 360 ft értékig volt biztosítva. — Ugyanok 11-én éj 10 óra 55 perczkor Pallér István 6. tized, Lilliom-útea 184. sz. a háza égett meg; a tűz a padláson támadt. A tetőn kívül elégett a padláson volt 50 kilogrammyi szalonna és csekély értékű házi ingóság 30 ft értékben. „Foncieri” társaságnál 300 ft-ig volt biztosítva. Folyó hó 11-ike óta lapunk zártáig újabb tüvész nem pusztított.

APRÓSÁGOK.

Egy magyar főúr tréfája. — Bécsben történt egy ismert nevű mágnással. G. S. ugyanis fogadott, hogy Bécsben a nélkül, hogy lopna vagy veszedésked, vagy bármely más vétséget követne is el, elfoghatják az embert.

H. bankár tartotta a fogadást, egy ezres bankjegyet.

G. S. most koldús mezbe ütözött, elment egyik legegységesebb kávéházba, leül s kávé parancsol. A vendégek egytől egyig mind föllálnak az asztaltól s magára hagyják a rongyos embert.

Fizetésnél G. S. a kávé árát csupa fél és negyed krajczárokból kívánta kifizetni, de a főpinczér reá rivalt s kidobással fenyegeté, ha egész pénzében nem fizet. Erre az álkoldús egy ezres bankjegyet húz a zsebéből s átnyújtja a haragos pinczérnek, ki természetesen rügtön rendőrt futott s bekísértette a gyanús egyént, azt híven, hogy lopta az ezres bankjegyet.

A rendőrbiztos nyakon is ragadá a koldús s bevitte a legközelebbi őrszobába, itt azonban G. S. igazolta magát s miután az igazság mélyesége bökök közben kért tőle bocsánatot, re bene gesta távozott.

H. természetesen elvesztette a fogadást, G. S. pedig felét az összegnek a rendőrségnek, felét pedig a szegény-alapnak ajándékozta.

— **A bérkocsis jutalma.** — Egy mesterinas, hogy fáradt karjait kissé megpihentesse, kendermagos vékáját egy bérkocsis bakjára helyezé s mint a ki jól végezte dolgát, belekezdett az édes színtába.

A bérkocsis észreveszi a dolgot, neki ugrik a védtelen, gyenge gyermeknek s úgy arcul itti, hogy orrán száján kibugygyan a vér.

A fővárosban ilyen jelenet meg nem történhetik népesülett nélkül. Most is összeft vagy száz ember, kik közül azonban csakhamar kiválik egy úr s a kocsiába ülve, tova rohog.

Útközben megáll a bérkocsis, s a kocsis beszél az ismeretlen úrhoz:

— Hova hajtsak kérem?

— A városához! — volt a válasz.

— És mit kapok? — kérde a kocsis szemtellenül.

— Huszonötöt gazember a miért felpofoztad azt a szegény inast!

Ugy is lón. A kocsiában ülő úr rendőrtiszt volt s akkori divat szerint irgalmatlanul reá is csapatta a bérkocsisra a megérdemelt huszonötöt.

— **Ha nincs generális, jó a hadnagy is.** — De édes leányom, hogy fogadhatod el a hadnagy udvarlását? — Édes Istenem! Hiszen ha nincs generális, jó egy hadnagy is.

— **Az óvatos gyermek.** Egy vendég a téréden lovagoltatta a család kis fiát.

— Ne félj, Palika! mond neki a vendég.

— Nem félet én, bácsi; de tegnap már leestem egy számról, hát félek.

— **Gyermekkivánság.** Mama: Na, most menjetek ki gyerekek, jön az orvos úr.

Bertácska: Oh, mama, engedd, hogy bent maradjunk, szeretnők...

Mama: Mit szeretnétek?

Bertácska: A papa azt mondta, hogy téged az orvos bácsi az orrodnál fogva vezet. Szeretnők látni, mert az nagyon mulatságos lehet.

— **A tíz forintos hajtás.** Megalkodott Stern Iszák az újhelyi fuvarossal, hogy tíz forintért elszállítja őt Homonnára. A fuvaros tőkön közebe vág a lovaknak; repülnek tükön bokron keresztül. Stern Iszák majd kiszakad a lelke a nagy rázásban. Oda szól a fuvarosnak:

— Ne hajtson olyan vesztetűl, János gazda!

— Akkor nem leszünk benn estére...

— Hát nem baj!

— Nem addig a! Ez a 10 forintos hajtás.

— Hát hajtson csak hat forintért.

— Nem én.

— Hajtson kend nyúcz forintért.

— Nem én, mert nekem 10 forintra van szükségem.

S nem is tágitott János gazda és Stern Iszák oldalnyalások közt fizette ki Homonnán a 10 forintot.

ÜZLET.

Értéktőzsdei heti jelentés.

A „Magyar Mercur” pénzügyi szaklap tudósítása.

A közelebbi mult heten az értéktőzsde szilárd irányzatot követett. Egyrészt a politikai helyzet javulni látszik, mert a bolgár kérdés jelenlegi stadiumában nem nyugtalanítja többé a kedélyeket, másrészt pedig a pénzügyi viszonyok is jobban alakulnak. A tőzsdei spekulatio abban reménykedik, hogy az őszi hónapokban az értéktőzsde élénkül fog, mintán békés állapotok fognak uralkodni és e reményességében megerősíti az a körülmény is, hogy a német császár és az orosz császár között találkozás van készülöben.

A részletekre térve megemlítjük, hogy bank részvények közül főleg egyes helyi bankok és nevezetesen magyar kereskedelmi bank és jelzálogbank voltak keresettek, mintán ezen intézetek igen jó félévi mérleget mutattak ki. Hitelrészvények keveset váltakoztak. Leszámlitólbank legutóbb emelkedett. Járadékpapírok korlátolt üzlet mellett szilárdak. Más tőkebefektetési papirokban a forgalom csekély. A helyi piacon a malomrészvények folytatták az áremelkedő irányzatot. Közúti vasút részvényei szintén emelkedtek. A sorsjegypiacon az olasz vöröskereszt sorsjegye, a magyar jelzálogbank sorsjegye, Bazilika és török sorsjegyek emelkedtek. Utóbbiak azért, mert

a kihúzott darabokra csekély részszételt teljesített. A valuta nem változott.

Értékpapir- és sorsjegybirtokosoknak készséggel szolgál felvilágosítással szakba vágó kérdésekben a „Magyar Mercur” kiadóhivatala Budapest, hatvani-útea 17.

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésbirtaló és kölcsönözölegelő részvénytársulatnak.

Budapest-Kőbánya, szeptember 16.

Heti átlagárak: magyar v. árú 240-320 klg., nehéz 44 1/2-45 kr., 180-240 kg. nehéz 44 1/2-45 1/2 kr., óreg 300 kg. nehéz 43 1/2-44 kr.; vidéki sertés 43-45 1/2 kr. — Transzióban: szerbiai 41 1/2-42 1/2 kr.

Table with columns for 'Helyi állomány', 'Felhajtás', 'Sovány', 'Szerbiából', 'M. államvasúttal köve', 'Sovány', 'Videki' and prices.

Table with columns for 'Helyi átlagárak', 'Felvidékre', 'Bécsbe (m. h. 325 db.)', 'Bécsújhele', 'Csehországba', 'Hodenbach', 'Rutka', 'Oderbergen át', 'Délmetországra', 'Kőbányai szal.', 'Külföldi', 'Magyar államvaspályán', 'Marad állomány' and prices.

Az új vasúti menetrend (érvényes 1887. június 1-től).

Table with columns for route (Budapest-Szeged), train type (Express-vonat, személyvonat, Omnibuszvonat), departure time, and arrival time.

Table with columns for 'Piaczi árjegyzék', 'Tiszta lina', 'Kriszter', 'Rozs', 'Arpa', 'Zab', 'Tengeri kecskeméti mm.', 'Köles', 'Krumpló új', 'Szena', 'Szalma', 'Szalonna kg.' and prices.

Advertisement for MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER SÁVANYU-KÜT, featuring a logo and text about wine quality.

Advertisement for 'Kedvező pénzkölcsönhöz' (Favorable loan) and 'Ingatlanokra betéblázásra' (Real estate deposits).

HIRDETÉSEK.

Advertisement for 'Borbáson, a kécskei-út mellett Bfvi Kiss Béla-féle 100 holdas tanyabirtok' by ZIMAY KÁROLY ügyvéd.

Arverési hirdetemény (Auction notice) for a real estate property in Kecskemét, including details about the property and the auctioneer Bogoss Endre.

Advertisement for 'A budapesti légszeszgyárból pirszén, vagyis dió-coaks' by ROSENBAUM ANTAL, a post office agent.

Pályázati hirdetemény (Tender notice) for a 2-year lease of a building in Kecskemét, managed by gyámi pénztárnoki.

Arverési hirdetemény (Auction notice) for a real estate property in Kecskemét, including details about the property and the auctioneer Bogoss Endre.

Advertisement for 'Farugony-matrácok' (Farugony mattresses) by Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott, featuring an illustration of a mattress.

Advertisement for 'Pollacsek-féle fertőtlenítő szerek' (Pollacsek disinfectants) by POLLACSEK EMIL és TÁRSA, including a list of products and contact information.

Advertisement for 'Farugony-matrácok' (Farugony mattresses) by Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott, featuring an illustration of a mattress and contact information.